

אש קודש

לשם מצוות חוויה

בין העליה לתורה בגיל מצוות לבין מפגש מרתק באתרא קדישא מירון

ויקרא נפתח כך כדי ללמד אותנו יסוד עצום בחינוך שכל דבר ביהדות, גם אם הוא לא חווייתי מטבעו, עלינו להכניס בו את החוויה היהודית למען יעמדו ימים רבים!

אני כותב את הדברים על חינוך, אך ברור שלפני הכל כך צריכים להיראות הדברים בחינוך שלנו את עצמנו, כל אחד בענייניו במקום שהוא הפך לתא רדום.. עליו להכניס חיות, להתחדש, ולחוות את המצווה באופן אמיתי.

איך אמר הפני מנחם זי"ע בשם חסידיו קמאי מאריות קוצק, 'הסיבה שמת הוא אב הטומאה למרות שעד לפני רגע היה יהודי כשר, הוא מפני שכבר אינו 'חי'! אם אין בו מרץ וחיות הוא כבר הופך לאב הטומאה!

אם מדברים על חוויה יהודית תשמעו אנקדוטה מעניינת.

השבוע, בער"ח ניסן עליתי לאתרא קדישא מירון, ישבתי בציון בלילה, ואז, שעה קלה לפני אור ראשון קלטו אוזני מחזה מדהים. יהודי ברסלב'ר שישב לידי ראה שחברו נכנס והוא קם כדי לדרוש בשלומו, ובפנים זורחות הוא שאל בלי להתבלבל 'מה קורה אחי, נו, אתה מוכן לגאולה?!' בהתחלה זה היה נשמע לי קטע משעשע כמו שזה נשמע עכשיו לכם, אבל במחשבה שניה הבנתי מה ראיתי פה, יהודי שחי את הגאולה בצורה מוחשית, עד כדי כך שזה השאלה הראשונה שעולה לו בספונטניות כשהוא פוגש את רעהו!

היהודי הזה חי את הגאולה בחוויה מוחשית כל כך, וממנו נלמד כעת שאנו נכנסים לחודש הגאולה העמוס במצוות, לקיימן ולחיות אותם בתוספת חוויה יהודית אמיתית! לשם מצוות חוויה!

א פרייליךן שאבע'ס

חוויה אמיתית, כזו מצווה לא נשכח במהרה.

לפני כמה שנים שמעתי מאיש חינוך דבר נוקב ומדויק, הוא אמר שאם ניקח לדוגמא 100 כנסים נגד האינטרנט וסכנותיו הרבות שכל מה שנאמר בהם הוא כמובן אמת לאמיתה, וכנגד זה נעשה כנס אחד כיצד לחנך את הילדים באופן חווייתי, למשל שהאבא חוזר מהכולל הוא יתאר בשמחה איזה גישמעק ואיזה כיף זה לשבת וללמוד כל היום תורת ה', או כיצד להשרות בבית אורית שמחה מיוחדת בשבת קודש וכן על זה הדרך להעביר לילדים באופן חווייתי את המצוות, מה היה משפיע יותר לעצור את הנשירה?

השיב אותו איש חינוך 'לדעתי התשובה ברורה! כמובן שאיני מדבר נגד הארגונים הפועלים בשליחות גדו"י ונלחמים בפגעי הטכנולוגיה הנוראים שחשיבותם רבה מאוד, אלא אני מציב את המשוואה הזו כדי שנקבל פרופורציות ונדע איך להציל את עצמנו מהסטטיסטיקה הקשה'.

אחר הדברים האלו נחזור לשאלתנו, ונסביר כך על דרך הצחות:

וודאי שגם המצוות בחומשים הקודמים נאמרו בלשון חיבה, אבל דרשה זו נאמרה דווקא בתחילת חומש ויקרא, כי המצוות בחומשים בראשית ושמות נאמרו בתוך פרשיות עמוסי אירועים דרמטיים בהיסטוריה שלנו, החוויה המרתקת בפרשות אלו עולה מאליה ועל ידה בוודאי נחיה ונזכור את המצוות, אך כשמחילים את חומש ויקרא ומתחילה פרשה ארוכה בה אנו מצווים על הקורבנות, דינים רבים בלי הרבה עלילות ומסעות, דווקא כאן זקוקה התזכורת החשובה הזו שהדרך להנחיל את הדברים, לזכור אותם ולחיות אותם הוא על ידי 'לשון חיבה'! לכן חומש

זיקרא אל משה'

וברש"י "לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציווים קדמה קריאה לשון חיבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו שנאמר וקרא זה אל זה ואמר".

יש להתבונן, הרי מצוות הקורבנות שנלמד בחומש ויקרא הם לא המצוות הראשונות שניתנו לבני ישראל, אלא כבר בהיותם במצרים נצטוו על מצוות החודש ולאחר מכן במדבר נצטוו על הפסח ועוד מצוות רבות שלמדנו בחומש שמות, אם כן יש לתמוה מדוע דרשה זו של 'לשון חיבה' נאמרה דווקא בתחילת חומש ויקרא?

חושבני שטמון כאן יסוד עצום בחינוך אך כדי להמחישו נפתח בהקדמה קצרה.

השבת זו השבת של הבר מצווה שלי, והשבוע תפסה אותי נקודה מאוד מעניינת בעניין זה. כולנו מכירים את הסיטואציה שמחפשים בעל קורא בשטיבלאך ואז קופץ מאן דהוא ומכריז 'זה הפרשה שלי'..

ולפתע מי שעד רגע לא היה ידוע כבעל קורא מהולל, עולה בלי הכנה מוקדמת וקורא ואף מטעים באופן נפלא ומדויק, אם תעצרו רגע ותשאלו את עצמכם או מי מהסובבים שלכם מה הם זוכרים מהבר

מצווה שלהם, התשובה במקרה הטוב תהיה 'אני זוכר משהו.. ככה ככה'.. ועל הרוב אף אחד לא זוכר כמעט כלום, אז איך יכול להיות שמאירוע והאולם והתזמורת ועוד ועוד אנחנו לא זוכרים כמעט כלום, ודווקא את הקריאה מהעליה לתורה אנחנו זוכרים כל כך טוב גם אחרי שנים רבות?

התשובה כנראה היא שאת האירוע ושאר ירקות אנו שוכחים כדרך האדם, אך מצוות באופן טבעי אנחנו אמורים לזכור! אבל לא כל מצווה שעשינו, אלא דווקא מצווה שהותירה בנו רושם, שהותירה בנו

